

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Dagmar Javůrkové a soudců JUDr. Karla Podolky a JUDr. Ludmily Říhové v právní věci navrhovatele: **Česká republika, jednající organizační složkou Ministerstvo financí ČR**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, proti odpůrci: **Odborové sdružení železničářů**, se sídlem Praha 2, Na Břehu 579/3, IČ: 00225479, zast. JUDr. Barborou Kovalčíkovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Senovážné nám. 23, o nařízení předběžného opatření, k odvolání odpůrce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. června 2011 č. j. 1 Nc 12/2011 – 40, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 13. června 2011, t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně, ve znění opravného usnesení **se mění** tak, že návrh na nařízení předběžného opatření o zákaz organizovat a vyzývat k účasti na stávce vyhlášené odpůrcem na den 13. června 2011 **se odmítá**.

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným usnesením soud prvního stupně odpůrci zakázal organizovat a vyzývat k účasti na stávce vyhlášené jím dne 13. června 2011, uložil navrhovateli, aby ve lhůtě 1 měsíce od doručení jeho usnesení podal žalobu ve věci samé a rozhodl dále, že předběžné opatření zanikne s koncem dne 13. 6. 2011. Vzhledem k tomu, že v jeho písemném vyhotovení došlo ke zjevné nesprávnosti v uvedení data jeho vydání, soud prvního stupně opravným usnesením (s odkazem na ust. § 164 o.s.ř.) datum jeho vydání opravil. Při rozhodování vycházel z obsahu návrhu na nařízení předběžného opatření a ze zjištění, že 21. 4. 2011 Českomoravská konfederace odborových svazů přerušila jednání o reformách v tripartitě, že zaměstnancům v dopravě i DP hl. m. Prahy, byla na stránkách www.dp-arena.cz avizována stávka na den 13. 6. od 03 do 16 hod., mj. i žalovaným, že v pátek odboráři chtějí vyhlásit termín stávek (zjištění ze stránek www.idnes.cz z 9. a 10. 11), a že při mimořádném brífinku Koalice dopravních odborových svazů ACO a ČMKOS dne 10. 6. 2011 v 11,00 hod. byl vyhlášen termín 13. 6. 2011 a organizace stávky od 03,00 hod., když konec stávky nebyl stanoven (zjištění ze stránek www.novinky.cz a ze stránek www.cmks.cz).

S odkazem na ust. § 74 odst. 1, § 75 odst. 1 písm. a, § 76 odst. 1 písm. f), § 76 odst. 3 a § 76d písm. b) o.s.ř., která soud prvního stupně citoval a dále s ohledem na čl. 27 LZPS, podle kterého je právo na stávku zaručeno za podmínek, stanovených zákonem, dle Mezinárodního paktu hospodářských, sociálních a kulturních práv, zveřejněných vyhláškou MZV 120/1976, dle čl. 8 odst. 1 písm. d), a za podpůrné aplikace ust. § 17 odst. 4 zák. č. 2/1991 Sb. (jenž měl za jediný předpis pozitivně upravující právo na stávku), dospěl soud prvního stupně k závěru, že v daném případě jsou podmínky pro nařízení předběžného opatření. Jestliže žalobce, ani jiné dotčené subjekty nejsou schopni zajistit minimalizaci škod, které mohou vzniknout vyhlášenou stávkou (mezi vyhlášením a stávkou není žádný pracovní den), pak – jak dovodil soud prvního stupně - stávka vyhlášená v 11,00 hod. dne 10. 6. 2011, je zneužitím práva a v rozporu s dobrými mravy. Stávka by v nepřijatelném rozsahu zasáhla subjekty, které se na ní neúčastní a nebyla vyhlášena ve lhůtě, kterou by bylo možno považovat za akceptovatelnou a přiměřenou. Soud prvního stupně blíže rozvedl své úvahy, že stávka byla vyhlášena způsobem odporujícím dobrým mravům a postupem neakceptovatelným v demokratické společnosti; s navrhovatelem ovšem nesouhlasil v tom, že se má jednat o stávku politickou. Nařízené předběžné opatření soud prvního stupně omezil na den 13. 6. 2011 a navrhovateli uložil povinnost podat návrh na zahájení řízení ve věci samé.

Usnesení soudu prvního stupně napadl odpůrce včasným odvoláním a dovozoval, že nařízené předběžné opatření postrádá zákonnou oporu a není konformní s ústavním pořádkem. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že návrh na nařízení předběžného opatření bude zamítnut. Namítl zejména nedostatek aktivní legitimace na straně navrhovatele a zpochybňoval, že mají být chráněny zájmy dalších subjektů. Soud prvního stupně též podle odvolatele nezkoumal, zda je ve věci věcně příslušným. Stávka není stávkou ve smyslu zák. č. 2/2000 Sb., o kolektivním vyjednávání, přesto soud tuto právní úpravu aplikoval. Další námítky odvolatele se týkají nedostatku podmínek a předpokladů pro nařízení předběžného opatření, poměru mezi účastníky, nedostatku naléhavého právního zájmu na určení nezákonnosti stávky, a nerespektování zásady, že předběžné opatření nelze vydat tam, kde by šlo o úpravu poměrů faktických a nikoliv právních. Odvolatel dovozuje, že bylo znemožněno i následné posouzení legality stávky, což vše rovněž rozvádí s podrobnou argumentací; zpochybňuje též užití kritéria dobrých mravů. Má za to, že soud prvního stupně takovým výkladem oslabuje ústavně zaručené právo na stávku. Odpůrce též v odvolání vznesl námitku podjatosti soudce JUDr. Martina Valehracha; důvod podjatosti spatřuje v soudcově poměru k žalobci. Tento soudce totiž veřejně kritizoval poměry v českém soudnictví, dostal se proto do nelibosti orgánů rozhodujících o jeho dalším kariérním postupu, a nelze proto vyloučit jeho snahu tuto kritiku „odčinit“ rozhodnutím, které vydal.

Odvolací soud se nejdříve zabýval námitku podjatosti soudce JUDr. Martina Valehracha a neshledal ji důvodnou.

Vyloučení soudců upravuje § 14 odst. 1 o.s.ř. tak, že vyloučení z projednávání a rozhodování věci jsou soudci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

Soudce JUDr. Martin Valehrach ve svém vyjádření uvedl, že nemá žádný poměr k věci, ani k účastníkům, ani k jejich zástupcům, nemá zájem na výsledku řízení a nesouhlasí s tvrzením, že by kritizoval poměry v soudnictví v České republice, ani s tím, že by navrhovatel mohl jakkoliv ovlivnit jeho působení v justici. Není proto žádný důvod pochybovat o nepodjatosti věc rozhodujícího soudce JUDr. Martina Valehracha. Obsah námitky podjatosti totiž vychází jen ze subjektivního přesvědčení odpůrce, ničím objektivně nedoloženého, a to důvod k pochybnostem o nepodjatosti věc rozhodujícího soudce nemůže založit. Odvolací soud též zdůrazňuje, že ve smyslu ustanovení § 14 odst. 4 o.s.ř. důvodem vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci; právě k tomu námitka odpůrce zřejmě směřovala.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a o.s.ř., včetně řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněno, aniž by se ovšem zabýval jinými námitkami odpůrce, než dále uvedenými. Řízení mezi účastníky ve věci samé již bylo zahájeno a v něm tyto otázky zřejmě budou řešeny.

Odvolací soud nepřehlédl, že předběžné opatření, nařízené soudem prvního stupně (byť jeho nařízení není jednoznačně vyjádřeno v odst. I. výroku rozhodnutí), zaniklo dle § 77 písm. d) uplynutím určené doby, po kterou mělo (podle odst. III výroku napadeného usnesení) trvat. Protože však usnesení soudu I. stupně, nenabylo právní moci, musel odvolací soud vycházet při svém rozhodování ze stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 4 o.s.ř.). To mj. znamená, že se musel zabývat tím, zda návrh na nařízení navrhovaného předběžného opatření obsahoval všechny náležitosti stanovené v § 75 odst. 2 o.s.ř.

Navrhovatel se v dané věci domáhal vydání předběžného opatření ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) o.s.ř., a z hlediska zákonného vymezení tohoto typu předběžného opatření žádal, aby odpůrci bylo uložena povinnost zdržet se určitého jednání (aby nekonal), které ovšem vymezil jako „zákaz organizovat a vyzývat k účasti na stávce vyhlášené žalovaným na den 13. června 2011“. Soudní praxe vychází z toho, že povinnosti předjímané ustanovením § 76 odst. 1 písm. f) o.s.ř. má navrhovatel předběžného opatření formulovat tak, aby přesně odpovídaly právnímu chování typu *facere*, *omittere* resp. *pati*, a že případné nedostatky je povinen korigovat soud, v rámci své odpovědnosti za vykonatelnost výroku soudního rozhodnutí (tedy za důsledky převzetí návrhu rozhodnutí do jeho výroku). Je zřejmé, že již v tomto ohledu navrhovatel (a ostatně ani soud) své povinnosti nedostál. Navrhovaný zákaz měl být totiž správně formulován jako povinnost zdržovací (*omittere*).

Zásadní však jsou vady předmětného návrhu, týkající se právně významných skutkových tvrzení, jež měla podle navrhovatele odůvodňovat nařízení navrhovaného předběžného opatření. Podle § 74 odst. 1 o.s.ř. předběžné opatření lze nařídit, je-li třeba, aby byly zatímne upraveny poměry účastníků, nebo je-li tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Protože o druhou skutkovou podstatu v dané věci jít nemůže, navrhovatel tedy žádal ve smyslu citovaného ustanovení § 74 odst. 1 o.s.ř. o zatímní úpravu poměrů účastníků řízení.

Soud může – ve smyslu § 75c odst. 1 písm. a) o.s.ř. – předběžné opatření nařídit jedině za předpokladu, že navrhovatel potřebu zatímní úpravy právních poměrů účastníků prokáže. Prokazovat může navrhovatel jedině takové skutečnosti, které tvrdí. Tomu odpovídá též úprava náležitostí návrhu na vydání předběžného opatření v ustanovení § 75 odst. 2 o.s.ř.; v návrhu musí být, mimo jiné, vylíčeny skutečnosti, jež odůvodňují předběžné opatření a navrhované předběžného opatření s tím musí i korespondovat.

Jestliže žalobce usiloval o to, aby podle navrhovaného předběžného opatření žalovanému vznikla právní povinnost zdržet se organizace stávky a výzev k ní, kterou měl vyhlásit na den 13. 6. 2011, pak povinnou, a ostatně především logickou náležitostí jeho návrhu, mělo být vylíčení skutečností (skutkových okolností), z nichž vůbec bylo možno dovodit, že činnosti, jichž se má podle návrhu zdržet (mají mu být zakázány), odpůrce vykonává a v jakých konkrétních aktivitách (či okolnostech) spočívají. V tomto ohledu je v předmětném návrhu na vydání předběžného opatření uvedeno jediné osamocené a obecné tvrzení v bodě II. návrhu, totiž že žalovaný – odpůrce - vyhlásil v pátek dne 10. června 2011 protestní stávku. V dalším již návrh obsahuje jen analýzu práva na stávku. O tom, že odpůrce tuto stávku **organizuje**, jakým způsobem, prostřednictvím jakých opatření apod., jakož i o tom, že k účasti na stávce **vyzývá**, komu své výzvy adresuje, jakými prostředky, kdy apod., v návrhu není žádné tvrzení.

Odvolací soud tedy uzavírá, že navrhovatel se sice domáhal, aby odpůrci bylo zakázáno organizovat na den 13. 6. 2011 stávku a vyzývat k účasti na ní, avšak v návrhu na vydání předběžného opatření vůbec netvrdil, že tak odpůrce činí. K návrhu připojil sice několik listin, na něž však v návrhu vůbec neodkázal, a i kdyby – posuzováno podle obsahu – měly tyto listiny nahrazovat chybějící skutková tvrzení, což z návrhu nelze dovodit, šlo by o postup nepřijatelný. Prokazovat totiž lze z hlediska základních principů teorie dokazování jen to, co účastník tvrdí; skutková tvrzení musí tedy přecházet důkazům o nich. Jen na okraj odvolací soud dodává, že v žádné z připojených listin není zmíněn odpůrce, tedy Odborové sdružení železničářů, se sídlem Praha 9, Na Břehu 579/3.

Protože návrh na vydání předběžného opatření v dané věci neobsahoval podstatnou náležitost - tvrzení o skutečnostech z nichž navrhovatel dovozoval potřebu zatímní úpravy poměrů účastníků v podobě navrhovaného zákazu - je podáním vadným. Za situace, kdy povaha předběžného neumožňuje, aby se soud mohl pokusit způsobem uvedeným v § 43 o.s.ř. o odstranění případných vad návrhu (§ 75a odst. 1 o.s.ř.), měl již soud prvního stupně vadný návrh bez dalšího odmítnout, jelikož jeho nedostatky bránily pokračování v řízení, čímž je třeba v dané věci rozumět možnost o návrhu na nařízení navrhovaného předběžného opatření meritorně rozhodnout.

Protože soud prvního stupně nerozhodl podle § 75a odst. 1 o.s.ř., ač tak rozhodnout měl, není jeho rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 219 o.s.ř. věcně správné. Odvolací soud je nemohl potvrdit a nemohl je ani zrušit (není dán žádný z důvodů pro kasaci rozhodnutí soudu prvního stupně, jež občanský soudní řád formuluje v ustanovení § 219a o.s.ř.). Odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil a návrh na vydání předběžného opatření

odmítl podle § 75a odst. 1 o.s.ř. Tím byly odstraněny související, dnes již i bezpředmětné, výroky napadeného usnesení.

O nákladech předběžného opatření bude rozhodnuto v řízení ve věci samé (§ 145 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

V Praze dne 31. srpna 2011

Mgr. Dagmar Javůrková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Šímová